

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ЗЕД:

Модуль 2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД

Ступінь вищої освіти – Магістр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма Освітньо – професійна програма
«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Рік навчання – 2022/2023, семестр - 2

Форма навчання – денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС – 4

Мова викладання – українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Викладач, що веде
практичні заняття

Контактна інформація
викладача (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Прізвище, ініціали

ГОЛОМША Н.Є.

golomsha.n.e@gmail.com

Прізвище, ініціали

ГОЛОМША Н.Є.

golomsha.n.e@gmail.com

https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2989

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ЗЕД

Модуль 2. Державне регулювання ЗЕД

Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання

Рік підготовки	2022 – 2023	2022 – 2023
Семестр	II	II
Лекційні заняття	30 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	4 год. 6 год.	

1. Анотація до курсу

Інтеграція України до глобального та європейського політичного, економічного та правового простору передбачає поступове та диференційоване за галузями національної економіки відкриття національних ринків із дотриманням необхідних і допустимих світовою практикою заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Тому сьогодні в Україні особливої актуальності набуває проблема формування ефективної системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності, створення її організаційно-економічного механізму, застосування ефективних регуляторів.

Національні державні системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності вирішують двояке завдання: стимулювання розвитку експорту і завоювання нових ринків збуту та регулювання імпорту для захисту національних товаровиробників та споживачів. Засоби та методи вирішення цих завдань постійно розвиваються, вдосконалюються та підлягають всебічному дослідженню й аналізу. Саме вони є предметом вивчення дисципліни „Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності”.

2. Мета та завдання курсу

Основною **метою** дисципліни «Державне регулювання ЗЕД» є вивчення сучасних методів та інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, чинників впливу на вибір регулятивної політики в зовнішньоторговельній, зовнішньоінвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни, напрямів формування ефективної системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Основними **завданнями** дисципліни «Державне регулювання ЗЕД» є:

- ознайомлення студентів з відповідними поняттями, категоріями, методами та інструментами регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

- набуття практичних навичок у виборі регулятивної політики в зовнішньоторговельній, зовнішньоінвестиційній та валютно-фінансовій сферах економіки країни;

- виховання здатності до творчого пошуку напрямків та резервів удосконалення зовнішньоекономічної діяльності.

3. Набуття компетентностей

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 2	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог
ЗК 4	Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Фахові компетентності спеціальності (СК)	
СК 1	СК 1 Вміння обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі у відповідності до міжнародних стандартів
СК 2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани
СК 4	Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації;
СК 10	Здатність управляти організацією та її розвитком
СК 12	Здатність знаходити та оцінювати ринкові можливості на зовнішніх ринках
СК 13	Забезпечувати ефективне здійснення управління в аграрній сфері

Програмні результати навчання

ПРН 3	Проектувати ефективні системи управління організаціями
ПРН 5	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах
ПРН 6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
ПРН 10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач
ПРН 12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)
ПРН 14	Здатність враховувати особливості здійснення зовнішньоекономічної

	діяльності підприємства, аналізувати ситуацію на світовому ринку товарів та послуг.
ПРН 15	Досліджувати міжнародні економічні відносини та світовий ринок товарів та послуг. Розуміти особливості діяльності організацій в умовах міжнародної економічної інтеграції.
ПРН 16	Здатність здійснювати зовнішньоекономічну діяльність в аграрній сфері
ПРН 17	Здатність забезпечувати діяльність у міжнародному правовому полі

4. Розподіл годин

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	30	30	90

5. СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні роботи/ самостійні роботи)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання, бали
2 семестр				
Модуль 1. Теоретичні засади державного регулювання ЗЕД та регулювання зовнішньоторговельної діяльності				50
Тема 1 Державне регулювання ЗЕД: організаційно – економічний механізм реалізації	4/4/11	Знати: принципи та особливості формування зовнішнь-економічної політики держави; форми та методи державного регулювання ЗЕД, основні теорії державного регулювання ЗЕД; тарифні та нетарифні методи державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами. Вміти: визначати країну походження товару, визначати номінальну та ефективну ставку мита, застосовувати основні інструменти нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання завдання на практичних заняттях</i> (в групі та самостійно). <i>Виконання самостійної роботи</i> (в малих групах, самостійно, eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	<i>Виконання та задача індивідуальних завдань.</i> <i>Модульна тестова робота в eLearn.</i> <i>Самостійна робота – відповідно до завдань в eLearn.</i>
Тема 2 Теоретичні засади державного регулювання ЗЕД	4/4/11			
Тема 3 Митно-тарифне регулювання зовнішньоторговельної діяльності	4/4/12			
Тема 4. Нетарифне регулювання зовнішньоторговельної діяльності	4/4/11			
Модуль 2. Регулювання зовнішньої торгівлі послугами, валютно-фінансових відносин та зовнішнь інвестиційної діяльності.				50
Тема 5. Державне регулювання зовнішньої торгівлі послугами	4/4/12	Знати: способи постачання послуг та методи державного регулювання торгівлі послугами; механізми грошово-кредитного	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання завдання</i>	<i>Виконання та задача індивідуальних завдань.</i> <i>Модульна</i>

		регулювання, види валютної політики та валютні обмеження; види іноземних інвестицій та особливості їх регулювання, а також форми міжнародної передачі прав інтелектуальної власності. Вміти: обирати спосіб постачання послуг, застосовувати окремі інструменти регулювання зовнішньої торгівлі послугами, валютно-фінансових відносин, зовнішньо-інвестиційної діяльності.	на практичних заняттях (в групі та самостійно). Виконання самостійної роботи (в малих групах, самостійно, eLearn). Підготовка та написання модульної контрольної роботи (тестова - в eLearn).	тестова робота в eLearn. Самостійна робота – відповідно до завдань в eLearn.
Тема 6. Регулювання валютно – фінансових відносин	2/2/11			
Тема 7. Регулювання зовнішньо інвестиційної діяльності	4/4/11			
Тема 8. Регулювання міжнародної передачі прав інтелектуальної власності	4/4/11			
Можливість отримання додаткових балів:	Додаткові бали можна отримати за підготовку доповіді та участь в студентській конференції, публікацію статті, участь у 1 турі Всеукраїнської олімпіади			до 10 балів
Всього за навчальну роботу	30/30/90	-	-	70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Студент повинен здавати усі роботи у заплановані терміни. За роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, знижується бал. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (лікарняний, міжнародне стажування, індивідуальний графік) і дозволяється у терміни до закінчення наступного модульного контролю.
Політика щодо академічної доброчесності:	При виконанні всіх видів навчальних робіт студент повинен дотримуватись політики академічної доброчесності.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних (семінарських) занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин, визначених Положенням про навчальний процес НУБіП, навчання може відбуватись відповідно до індивідуального навчального плану, затвердженого у визначеному порядку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Внешнеэкономические связи: Учебное пособие. - М.: Финансы и статистика, 2001. – 544 с.
2. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія / За ред. Т.М.Циганкової. – К.: КНЕУ, 2003.
3. Голомша Н.Є. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчально – методичний посібник. К. НУБіП України.2010. 102 с.
4. Горін Н.В. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 330 с.
5. Матвеев М.Е., Дідович І.І. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 192 с.
6. Мокій А.І., Янків М.Д., Яхно Т.П. та ін. Регулювання світової економіки: Навч.-метод. посіб. – Л.: Вид-во ЛКА, 2004.
7. Нікіфоров П.О. Теорія та методологія регулювання грошового обігу. – Чернівці: Рута, 2002. – 327 с.
8. Письмаченко М.Л. Державне регулювання зовнішньоторговельною діяльністю в Україні: монографія. Донецьк. ТОВ «Юго-Восток, Лтд».2008. 366с.
9. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) / Подцерковний О. П., Зятіна Д. В. Бойченко Е. Г., Попелюк В. П. – Одеса : НУ «ОЮА», 2021. – 166 с.
10. П'ятницький В.Т., Оніщук О.В. Міжнародна торгівля послугами на основі принципів СОТ. – К.: UEPLAS, 2001.
11. Стельмашук А.М. Державне регулювання економіки: Навч посіб. – Тернопіль: Астон, 2001.
12. Терещенко С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності. – К.: Август, 2001.

Додаткова

1. Борисенко О.П. Комплексний підхід до систематизації методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Економіка та держава. 2012. №12. С. 115-117.
2. Войтов С.Г. Структурна детермінація митно–тарифного регулювання. Економічний часопис. XXI. 2012. №9-10. С.21-24.
3. Голинський Ю.О., Павелчак А.В. Митно–тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та його удосконалення. Молодий вчений. 2018. №10. С. 749-751.
4. Голомша Н.Є., Голомша О.Я. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Опорний конспект лекцій. Навчально – методичне видання. К. НУБіП України. 2019. 130 с.
5. Двигун С.М. Розвиток механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України. Державне управління; удосконалення та розвиток. 2011. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=488>
6. Журавель А.В. особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Північноукраїнський правничий часопис. 2014. № 3. С. 85 – 89.
7. Инсарова Н.О. Міжнародні аспекти управління зовнішньою торгівлею послугами. Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 94 (Частина II). 2010. С.225-234.
8. Ляшко І.І., Єременко О.М. Тенденції розвитку та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами в умовах глобалізації. ДонДУУ. Менеджер. 2016. №4(73). С.47-54.
9. Нетарифні заходи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8217>
10. Осика С., П'ятницький В. Світова організація торгівлі: Підручник. – 2-е вид., переробл. І доп. – К.: К.І.С., 2004.
11. Письмаченко Л. Митно–тарифне регулювання як засіб захисту економічних інтересів держави у сфері зовнішньої торгівлі. Економіка та держава. 2007. №12. С 49-52.

12. Платонова І. О. Теоретичні засади механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 13-14. С. 125–129.
13. Ткаченко А.М., Плаксина С.М. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Економіка і регіон. 2014. №2(45). С.7-12.
14. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2001.
15. Шепенко Р.А., Антидемпинговий процес. – М.: Дело, 2002.

Законодавчо-нормативні документи

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
2. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
3. Закон України «Про митний тариф України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>
4. Закон України «Про захист національного виробника від демпінгового імпорту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text>
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
6. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
7. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/zakoni/zakon-ukraini-pro-okhoronu-prav-na-promislovi-zrazki
8. Закон України «Про режим іноземного інвестування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text>
9. Митний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>